

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Forsknings- og høyere utdanningsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/5598-

24. november 2023

**Svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 468 fra stortingsrepresentant
Tobias Drevland Lund til forsknings- og høyere utdanningsminister
Sandra Borch**

Ansvar for å forvalte utdanningsstøtteordningene, inkludert reglene for tilbakebetaling, er delegert til Statens lånekasse for utdanning, som har bidratt med tallmaterialet i dette svaret.

Antallet unike kunder i Lånekassen som får studielån overført til innkreving ligger an til å bli høyere i år enn de siste årene, men er samlet sett på nivå med årene før covid-19-pandemien. I perioden 2020-2022 hadde vi pga. pandemien særregler, så disse årene kan ikke direkte sammenlignes med andre år.

År	Antall unike kunder
2015	23 065
2016	18 903
2017	19 427
2018	20 303
2019	19 661
2020	16 069
2021	13 142
2022	16 021
2023*	16 937

Tall 2023 per oktober.

Alle låntakere har en kvote på 36 månedlige betalingsutsettelse (til sammen tre år med månedlige regninger) uten spesiell årsak. Utenom denne kvoten kan man også få betalingsutsettelse i perioder med rett til å få slettet renter. Renteslette kan gis for eksempel på grunn av lav inntekt og arbeidsledighet i samme periode. Også betalingsutsettelse gitt på grunn av pandemien i perioden mars 2020 til desember 2022 telles utenom kvoten på 36 utsettelse.

For å gi et bilde på hvor mange som har benyttet muligheten for betalingsutsettelse før lånet går til inkasso, har Lånekassen oppgitt tall for låntakere som har fått lånet overført midlertidig til Statens innkrevingsentral i oktober 2023. Det er den siste måneden med komplette tall. Avgrensning til én måned skyldes dels at Lånekassen i pandemiårene ga låntakere ubegrenset med betalingsutsettelse. Dette var i tråd med særskilte budsjettbeslutninger i Stortinget, og medførte at bruken av ordningen økte drastisk. Å inkludere flerårige tall fra pandemien ville dermed medføre at disse utsettelsene, som var innført som et unntakstiltak, ville inngå i fordelingene og gi et unormalt høyt utslag. I tillegg har tverrsnittsdata fra oktober den metodiske fordelingen at datamaterialet ikke inkluderer kunder som får lånet oppsagt flere ganger i løpet av ett år – et forhold som igjen ville gitt unormalt høye fordelinger.

I oktober 2023 fikk 1 766 låntakere lånet overført til innkreving av Statens innkrevingsentral. Av disse har 1 537 låntakere fått en eller flere betalingsutsettelse tidligere. Gjennomsnittlig antall benyttede betalingsutsettelse er 35, mens medianen er 30.

Tabellen under viser fordelingen av betalingsutsettelse før overføring til innkreving for denne gruppen:

Antall betalingsutsettelse	Antall låntakere
1-10	303
11-20	267
21-30	219
31-40	157
41-50	168
51-60	158
61-70	137
71-80	52
81-90	40
91-100	19
Mer enn 100	17
Totalt antall	1 537

De fleste låntakere er i gruppen som har benyttet 36 betalingsutsettelse eller færre, men det er en del som har benyttet flere enn dette. Det store antallet betalingsutsettelse for enkelte låntakere som vist i tabellen skyldes derfor at de har hatt særlige årsaker til å utsette

betalingen, enten gjennom rett til sletting av renter eller retten til betalingsutsettelse under pandemien. Dermed kan det være slik at selv om en låntaker har fått flere enn 36 betalingsutsettelser, kan låntakeren likevel ha flere «ledige» utsettelser av kvoten på 36. Det er krevende for Lånekassen å identifisere hvilke betalingsutsettelser som er innvilget på bakgrunn av den ordinære kvoten og på bakgrunn av rentesletting, ettersom begge formene for betalingsutsettelse inngår i et rettighetsfestet system der saksbehandlingen er automatisert.

Vi har ordningene med betalingsutsettelse for å gi den enkelte låntaker fleksibilitet i perioder av livet der det kan være vanskelig å få økonomien til å gå rundt. Vi har også gunstige rettigheter for sletting av renter ved f.eks. lav inntekt eller arbeidsledighet. Samlet sett har vi gode ordninger for å ivareta låntakere, og som tallene viser er det enkelte som kan utsette innbetalingen i mange år uten at dette går til inkasso. Samtidig er det viktig at vi har ordninger som også bidrar til at enkeltpersoner faktisk betaler tilbake gjeld. Jeg er oppmerksom på at det er økning i bruk av betalingsutsettelser og antall overført fra Lånekassen til Statens innkrevingsentral. Jeg vil følge med på utviklingen fremover, og spesielt hvis dette antallet avviker fra normen i årene før pandemien, noe de så langt ikke ser ut til å gjøre.

Med hilsen

Sandra Borch

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådets signatur